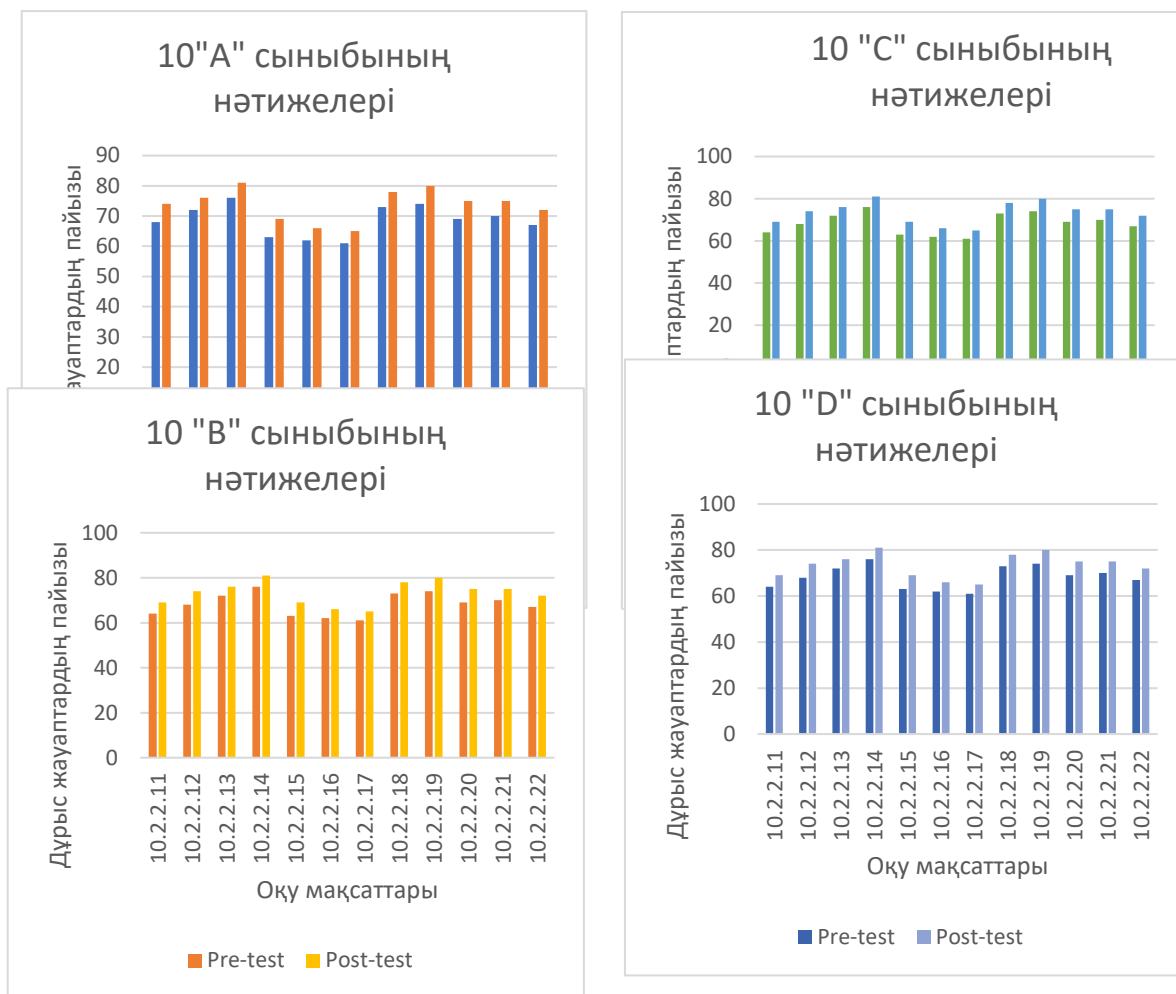

МАЗМҰНЫ
СОДЕРЖАНИЕ
CONTENT

Байдильдинова Д.К. Мәтінмен жұмыс арқылы оқушылардың шығармашылық қабілеттерін дамыту.....	3
Муратбекова Н.Т., Хадесова Ж.Е., Жомартова А.К., Амирова Диана С., Сулейменқұлов Ж.Д. Развитие навыков безопасного поведения учащихся через моделирование ситуативных заданий.....	5
Алмабекова Г.А. Химия пәнінде жобаға негізделген оқытуды жүзеге асыру.....	10
Мукашова Ж.К. Зерттеп оқу әдісі арқылы оқушылардың мәтін тілін талдау дағдысын дамыту.....	12
Иманбекова Н.Н., Иманбекова А.Н. Әдеби үстел ойындары арқылы оқушылардың зерттеушілік дағдыларын дамыту.....	15
Байжуманова А.Ж., Искакова Р.А. Саралаудың күрделендіру және креативтілік принциптері арқылы оқушылардың жазба жұмысын қалай жақсартуға болады?.....	18
Искакова Р.А. «STEAM» сабақ арқылы оқушылардың зерттеушілік қабілеттерін дамыту.....	20
Таубалдиева А.Т. Қазақ тілі сабақтарында PBL әдісін қолдану арқылы 8Т2 сынып оқушыларының талдау дағдысын жетілдіру.....	23
Райымбекова И.Қ. Өндірістік экология пәнін оқытуда CASE-STUDY тәсілін қолданудың студенттердің зерттеу құзіреттілігін қалыптастыруға әсері.....	26
Мұратқалиұлы А. «Мектеп оқушыларының белтемірге (турникке) тартылуын дамыту».....	29

Сурет – 2.

Әдебиеттер тізімі

- 1.Дьюи, Дж. (2015). Демократия и образование: Введение в философию образования. Москва: Издательство "Педагогика".
- 2.Блум, Б. (1956). Таксономия учебных целей. Нью-Йорк: Лонгман.
3. Кильпатрик, В.Х. (2006). Проектная методика: как это работает? Лондон: Routledge.
- 4.Лев Vygotsky (1978). Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes. Harvard University Press.

Мукашова Жулдыз Козыкановна

Алматы қаласы химия-биология бағытындағы Назарбаев Зияткерлік мектебінің модератор мұғалімі, аударма ісі магистрі.
e-mail: juldyzz@mail.ru

ЗЕРТТЕП ОҚУ ӘДІСІ АРҚЫЛЫ ОҚУШЫЛАРДЫҢ МӘТІН ТІЛІН ТАЛДАУ ДАҒДЫСЫН ДАМУ

Мәселенің сипаттамасы. «10-сынып оқушыларының мәтін тілін талдау дағдысын дамытуға зерттеп оқу әдісі қалай әсер етеді?»

Шешімін ұсыну. Оқу жылының басында 10-сынып оқушыларынан сауалнама алынды, сауалнамада оқушыларға қай дағды бойынша тапсырма орындаудан қиналады, қандай тапсырмалар орындау күрделі болып келеді деген мәселелер жөнінде сұрақтар қойылды. Нәтижесінде оқушыларға оқылым дағдысы күрделі әрі мәтін талдау қиындық тудыратыны анықталды. Оқушылардың мінез-құлық, қабілет ерекшелігін білу үшін мектеп психологі, кураторларымен арнайы кездесіп, кәсіби әңгіме жүргізілді. Сондай-ақ бұл оқушыларда қазақ тілінде жүргізілетін тарих, география пәндерінен де мәтінмен жұмыс жасағанда қиындықтар болатыны анықталды. Анықталған кедергілерді жою мақсатында зерттеу жүргізіліп, жоспар құрылды. Біріншіден, мәтін тілін талдауға арналған зерттеп оқу әдісі жан-жақты қарастырылып, ішінен оқушыларға тиімді болатын түрлері анықталды. Екіншіден, сабақ барысында жүйелі түрде қолданылып, оқушылардың тапсырмаларды орындауына оң әсер беретіні анықталды. Сабақ барысында «Проблемалық сұрақтар қою арқылы мәтін талдау», «Тақырыптық зерттеу жобалары», «Мәтіннен цитаталар арқылы дәлел іздеу», «Сыни ойлау мен дискуссия», «Рефлексия және қорытынды жасау», «Интерактивті әдістер (Кластерлер, интеллект-карта құру)», «Шығармашылық тапсырмалар» т.б. әдістерін қолдандық.

Зерттеу әдістері. Сауалнама, сұхбат, оқушылардың өзін-өзі бағалау парағы, оқушы портфолиосын және диагностикалық картасын зерттеу, жауап парақтары, бақылау парақтары.

Нәтижелер және рефлексия. Зерттеу келесі қорытындыларды жасауға мүмкіндік берді:

4. Зерттеп оқу әдісі жан-жақты қарастырылып, ішінен оқушылардың жас ерекшелігі мен қабілеттеріне сай түрлері таңдалып, әр сабақта соған байланысты тапсырмалар құрастырылып берілді, оқушылардың мәтін талдау дағдылары жақсара түсті.

5. Зерттеу жұмысын жүргізетін топ әр сабақтан кейін кездесіп, өткен сабақты талқылап, келесі сабақты жоспарлап, өз сабақ жоспарларына өзгертулер енгізіп отырды, бір-біріне сыншы дос болды.

6. Бірлесіп жоспарлаған сабақ жоспары мұғалімдердің өзара тәжірибе алмасуларына, ой-пікірлерімен бөлісіп, кәсіби тұрғыдан дами түсуіне ықпал етті. Нәтижесінде оқушылардың терең білім алуларына, мәтін тіліне талдау жасағанда барлық оқушылардың оқу мақсатына қол жеткізе алғандарын көрсетті.

Зерттеу процесінің артықшылықтары мен кедергілері.

Артықшылықтары:

- мұғалімдер арасынан мәселесі ортақ бір топтың құрылуы;
- пікірлерімен алмасып, мәселені жан-жақты қарастырып, жұмыс жоспарын әзірлеуі;
- жұмыс жоспарының күшті және әлсіз жақтарын анықтауы;
- бірлесіп сабақ жоспарын құру және өткізу;
- бір-бірлерінің сабағына қатысып, кері байланыс беруі;
- психологпен, куратор және оқушылармен, ата-аналармен қарым-қатынас орнату;
- оқушы үнін тыңдау, сабақ жоспарына өзгеріс енгізу;

Кемшіліктері:

- оқушылардың барлығына бірдей мәтін ұсынбау, білім деңгейін ескеру;
- ойын элементтерін қосып, оқушыларды сергітіп, көңілдерін көктеру;
- оқушылардың бірлесіп жұмыс жасауын жандандыру;
- көшбасшылық және басқарушылық қасиеттерді дамыту.

Зерттеу перспективасы бойынша ұсыныстар.

Эксперименттік жұмыстың нәтижелерін қорытындылай отырып, келесі ұсыныстарды енгізуге болады:

1. Әртүрлі дереккөздерді қолдану. Оқушыларды кітаптар, мақалалар, интернет-ресурстар және энциклопедиялар сияқты әртүрлі ақпарат көздерін қолдануға бағыттаңыз. Дереккөздермен жұмыс істеу оқушыларды ақпаратты сын тұрғысынан бағалауға үйретеді.

2. Зерттеу нәтижелерін презентациялау. Оқушылар зерттеу нәтижелерін қорытындылап, оларды сынып алдында таныстыруға дайындалуы қажет. Презентация барысында олар өз ойларын дәлелдеп, сыныптастарының сұрақтарына жауап беруі маңызды.

3. Дифференциацияны қолдану. Оқушылардың деңгейіне қарай тапсырмаларды бейімдеңіз. Кейбір оқушыларға күрделі мәтіндерді талдауды ұсынсаңыз, басқаларына негізгі элементтерді анықтауға көмектесіңіз. Бұл тәсіл оқушылардың қабілеттері мен қызығушылықтарын ескеруге мүмкіндік береді. Әр оқушының жеке даму траекториясын қадағалаңыз және соған сәйкес тапсырмаларды өзгертіңіз.

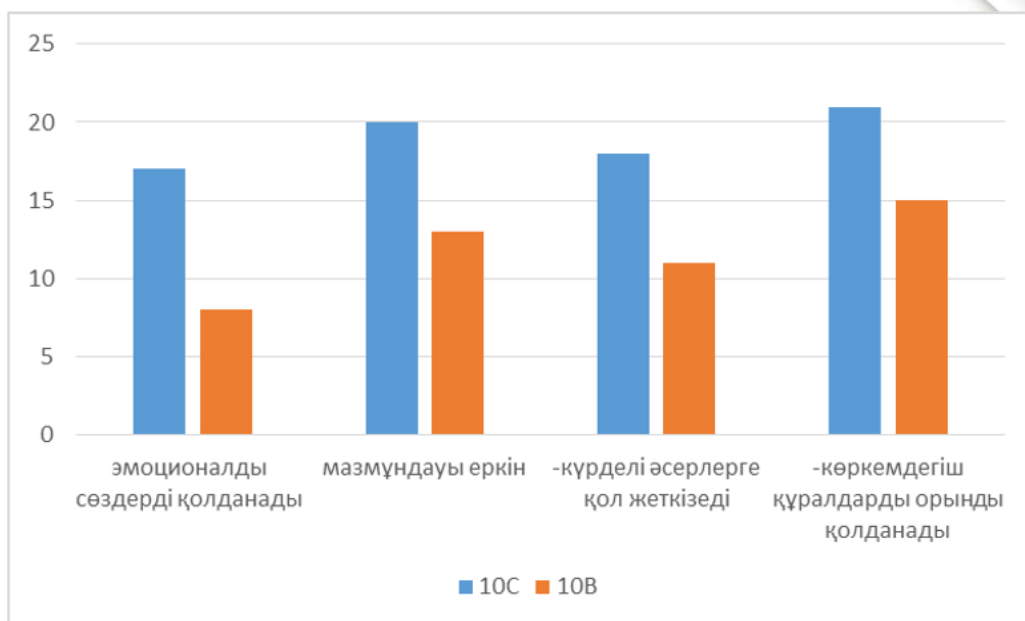

Сурет – 1.

Сурет – 2.

БАҒАЛАУ

Сурет – 3.

Әдебиеттер тізімі

1. Исследование в действии. АОО "Назарбаев Интеллектуальные школы", Астана, 2012.
2. Лес Выготский «Мышление и речь» (сборник), 1934ж.

Иманбекова Назира Нурхалиевна

Алматы қаласы химия-биология бағытындағы Назарбаев Зияткерлік мектебінің мұғалім-модераторы, қазақ тілі мен әдебиеті магистрі
e-mail: imanbekova_n@hbalm.nis.edu.kz

Иманбекова Айжан Нурхалиевна

Алматы қаласы физика-математика бағытындағы Назарбаев Зияткерлік мектебінің сарапшы мұғалімі, филология магистрі
e-mail: imanbekova_a@fmalm.nis.edu.kz

ӘДЕБИ ҮСТЕЛ ОЙЫНДАРЫ АРҚЫЛЫ ОҚУШЫЛАРДЫҢ ЗЕРТТЕУШІЛІК ДАҒДЫЛАРЫН ДАМУ

Мәселенің сипаттамасы. «Әдеби үстел ойындары 7-сынып оқушыларының зерттеушілік дағдыларын дамытуға қалай әсер етеді?

Шешімін ұсыну. Бұл зерттеуде бүгінгі күннің өзекті мәселелерінің бірі оқушылардың қазақ тіліндегі көркем шығармаларды оқуға деген құлшыныстарының төмендігі, оны арттырудың бір жолы әдеби үстел ойындарын жасау және оны сабақ барысында қолдану жолдары қарастырылады. Зерттеу жұмысын жүргізу барысында